

KATEDRA IRODALOMVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH MÓNICA, 93011 TOPOLNÍKY, CHLADNÁ 84, katedra.irodalom@gmail.com

1. FORDULÓ – I. KATEGÓRIA

MEGOLDÁSOK

Kedves Kollégák, kedves Versenyzők!

A könyv az olvasó által kel életre, ezért a feladatok megoldásánál elfogadok minden helyesen megindokolt, alátámasztott megoldást.

I. FELADAT: ESZPERENTE

■ Rejtélyes kezdet, londoni kaland!

1. Ez egy kevert elegy, elesetteknek ez segedelem – egy szer, s elernyedtt emberek felrezzenek!

Megoldás: REPÜLŐSÓ

Hogyan van jelen a regényben?

Mimi édesanyja nagyon haragudott, ha lánya órákon keresztül a városban kószált. Akkor is, ha látta volna Mimit, aki teaidő után kiosont a házból, és a nem éppen bizalomgerjesztő környéken egy kirkat előtt álldogált sötétedéskor (hiszen már az első kandeláberek is világítani kezdtek). Édesanyja ájulás szintjére került volna, ezért kiáltott volna **repülősoért**. A repülőso az ájult emberek magukhoz térítésére szolgált: a belőle felszabaduló ammóniagáz reflexszerű légzést kiváltó hatása miatt (a mai sütőporok megjelenése előtt sütőporként is alkalmazták).

2. Eme jel egy kereskedés helye felett lebeg.

Megoldás: CÉGÉR

Hogyan van jelen a regényben?

Mimi szeretett könyvesboltja a Dering Streeten az Aranynyúl és társa. A bolt előtt lóg a **cégére** = cég-táblája, amelyen egy már megkopott aranynyúl található.

3. Ezek zeneszerzetek lementett jelei.

Megoldás: PARTITÚRA

Hogyan van jelen a regényben?

A **partitúra** a karmester részére elkészített zenekari művek kottája. A Mama, vagyis Mimi anyukája jobban örülne annak, ha Mimi nem könyveket, hanem szép kottákat vásárolna, ezeknek nagyobb hasznát venné. A Papa, vagyis Mimi apukája szerint viszont csak pénzkidobás a kottavásárlás, mert otthon hegyekben állnak a partitúrák (apukája karmester).

4. Ez egy rettenetes, kegyetlen szellem – fejedben neszez, elernyedsz, s egyszerre megdermeszt.

Megoldás: LIDÉRC

Hogyan van jelen a regényben?

Orczy Bódog darabja, A RENEGÁT a budai várban játszódik. Barnabás diák megidézi meggyilkolt apja szellemét, és a színpadon kékes LIDÉRCÉK (a magyar néphitben gonosz szellemek, amelyek bolygó tűz alakjában megjelennek meg, rátelepednek az emberre, nyomasztó álmokat okoznak – valójában a ködös mocsarak felett látható „bolygótűz”, vagyis a mocsárgáz égéséből keletkezett fény) jelennek meg. A színpadon a vattalabdacsok, díszletvatták lángoltak, ez látszódtott lidérfénynek.

5. Eme szerkezet helye lehet kertben, tereken, s estente kellemes meleget remeg, segedelmet tesz, embereket vezet, terel, ne remegjenek, se el ne vesszenek.

Megoldás: KANDELÁBER

Hogyan van jelen a regényben?

A KANDELÁBER a regényben, utcai gázlámpaállványként jelenik meg. Mimi teaidő után kiszökött a házból, hogy megvásárolhassa Oscar Wilde *A boldog herceg* c. könyvét. A kirakat előtt álldogálva (fél hat körül) felgyulladt az első gázlámpa, kandeláber. A félhomályban csak a kandeláberek köré vont fénygömböt a villanyvilágítás. Az egyik kandeláber alatt egy hosszú fekete kabátos alakot pillantott meg Mimi, mikor kilépett a könyvesbolt ajtaján.

6. Mely ember feje felett egyetlen pehely sem termett, e szerkezetet felvehet, feje teteje lesz fedett.

Megoldás: PARÓKA

Hogyan van jelen a regényben?

Alexander könyvesbolt fölötti szobája telis-tele volt különböző tárgyakkal, kellékekkel. Mr. Pemberley amikor belekukkantott egy fekete fényes lakkdobozba, a púdere és pirosítók, színceruza és álbajusz mellett egy göndör női **parókát** is talált.

Mimi nagyon szeretett történeteket kitalálni. Ehhez ötleteket séta közben is szerezhetett, ha jól szemügyre vette az embereket. Egy alkalommal például egy kövér asszonyt figyelt meg, aki savanyú fizimiskája mellé divatjamúlt, rizsporos **parókát** hordott.

7. Jeles esteken, kecses kettes feszesen lejt kellemes zene mellett.

Megoldás: VALCER

Hogyan van jelen a regényben?

Mimi nem nagyon szerette, elhanyagolta a zongorázást. Az édesanyjától rendszeresen kikapott ezért is, meg azért is, mert unta a **valcert**, vagyis a keringőt.

8. Egy szerkezet, melyet emberek tengeren evezve kedvelnek, mert vele egyenes menet lesz, nem keveredsz el semerre sem, helyesen terel merre menj.

Megoldás: SZEXTÁNS

Hogyan van jelen a regényben?

Mr. Pemberley felment a padlásszobába, amelyben Alexander lakott, és kaotikus rendetlenség uralkodott. A családi címerrel ellátott viharvert láda előtt hevert egy sextáns (=csillagászati navigációs szögmérő), egy halom szárított növény, patikamérleg és egyéb.

9. Ez egy fekete, keretes, remek szerkezet, melyet szemre tesznek.

Megoldás: LORNYON

Hogyan van jelen a regényben?

Orczy Bódog legnagyobb sajnálatára a színház (Őfelsége Színháza) híres pártfogójának örökös bejárása volt a kulisszák mögé. Ő viselte a lornyont, egy hosszú nyélen a szem elé tartott, összecusukható, ma már ritkán használt női szemüveget.

10. Eme szer gyenge testek segedelme, repedt szerveknek kellenek, beteges hegek ellen. De e jel sejtethet, jelenthet egyebet. Ezt emlegetnek, mely esetben egy ember elmegy, s nem leled meg.

Megoldás: KÁMFOR

Hogyan van jelen a regényben?

Mimit untatta a felnőttek szüntelen locsogása a lóversenyekről és az új kalapdíszekről. Amint tehetette, **kámforra** vált, vagyis elillant, eltűnt a társaságból. (KÁMFOR= illékony anyag, gyorsan elpárolog)

II. FELADAT: ÁLLATI ANAGRAMMÁK 🐾

Fejtsétek meg az alábbi anagrammákat! Minden megfejtés egy-egy állat neve, amely valamilyen formában előfordul a mű első öt fejezetében. Lehet, hogy valódi állatként szerepel vagy átvitt értelemben, esetleg szólásként vagy hasonlatként, vagy csupán megemlíti a nevét.

💡 Majd írjátok le, milyen formában jelenik meg az adott állat a regényben!

▪ LYÚN → NYÚL

Mimi kedvenc, Derin Street-i könyvesboltjának cégérére egy aranynyúl van festve. A bolt neve is tartalmazza ezt az állatot: Aranynyúl és társa. Mimi szerint Mr. Pemberley lehet az „Aranynyúl”: aranykeretes a szemüvege, fülei kicsit megnyúltak.

▪ AKAMCS → MACSKA

London utcáit **macskakövek** borították. A bolttal szemben, a macskaköves út túloldalán Alexander állhatott – Mr. Pemberley utalt rá, hogy látta őt.

Mimi a könyvesbolt előtt állt, amikor a kirakatban meglátott egy arcot a magáé mellett. Amikor azonban megfordult, csak egy kóbor **macskát** látott baktatni a házakhoz simulva.

▪ KNYATÁP → PATKÁNY

A Dering Street tele volt patkányokkal, elég sokat látott már saját szemével is, de amikor valami elsurrant a lába mellett, bele sem mert gondolni, hogy mi lehet az.

▪ BALMAG → GALAMB

Mimi Őfelsége Színházában a Mama régi párizsi ruhájában jelent meg, amelyet kicsit átalakított egy Holles Street-i varrónő. Úgy érezte magát ebben a **galambszürke** ruhában, mint a **galamb** a pávák között. A galambszürke ruha alján leszakadt a csipkeszegély, amikor Alexander kimentette a füstös páholyból.

▪ NÁFETEL → ELEFÁNT

Lady Mortimer nyakában egy akkora gyémánt lógott, mint egy **elefánt** szeme. Mr. James Wolfsson az **elefántcsont**-gyűjteményét megmutatta az alkirálynak.

▪ PILOP → POLIP

Amikor Mimi visszaszaladt a páholyban maradt könyvéért Őfelsége Színházába, a füst úgy fonta körül, mint egy könnyű karú, mesebeli szürke **POLIP**.

▪ GOLYAB → **BAGOLY**

Alexander York padlásszobájában művészi összevisszaságban heverték a különféle tárgyak. Egy színházi álszakáll mellett egy kitömött **BAGOLY** álldogált.

▪ TYAKU → **KUTYA**

Mimi testvére, Szofi meghalt. Halála után Anka tartotta benne a lelket. Olyan volt, *mint egy hűséges KUTYA*, árnyékként követte Mimit, nem próbálta olyan butaságokkal vigasztalni, mint a felnőttek. Tudott hallgatni, sírni nevetni, mikor kell hallgatni, mikor kell beszélni.

▪ AKVDAN → **VADKAN**

Amikor tűz ütött ki Öfelsége Színházában, Alexander is a helyszínen volt. Két gyanús férfit hallott beszélgetni, s az egyiket követte is egy konflisig, amelynek a kocsisától egy bizonyos vétkes vadkan iránt érdeklődött. Legalábbis Alexander ezt hallotta. A könyvesboltban megtalálta *A londoni kávéházak és kocsmák jegyzékét*. Ebben megtalálta a pontos megnevezését: Véres **VADKAN**. Egyedül nem akart odamenni, örülség lett volna. Ezért kitalálta, hogy megkéri Mimit, segítsen neki.

III. FELADAT: ♣ ♀ **EZ VAGYOK ÉN, HA NEM ISMERNÉTEK!**

🔍 **1. számú névtelen:** Az utca végén bukkantam fel, s úgy vonszoltam magam után a rakományomat, mintha a világ összes búját cipeltem volna. Motyogtam, mormogtam, szívtam az orrom, mint egy megfázott medve, és olyan brandyszag lengte körül a fejem, hogy még a galambok is arrébb rebentek. Mit mondjak? Mérhetetlenül csüggedt voltam.

👤 Ki vagyok én? **TALIGÁS EMBER**

🔍 **2. számú névtelen:** Félárva vagyok – de aki szerint ez keveset jelent, az még nem látott engem tűzön-vízen át hűségesen szolgálni. Tudom, mikor kell csendben sírni vagy nevetni, és azt is, mikor jön el a beszéd ideje. Titkunk az anyanyelvünk – magyarul suttogunk, hogy senki ne értse. Egyesek szerint eszes vagyok. Mások szerint csak szemtelenül talpraesett. Mindkettő igaz!

👤 Ki vagyok én? **ANKA, a cselédlány**

🔍 **3. számú névtelen:** Sajnos, az idő már eljárt felettem, pedig valaha jóképűnek mondtak! A hátam még ma is kihúzom, a mosolyom mindig készen áll – csak a ráncaim árulkodnak az idő múlásáról. Kék szemem aranykeretes szemüveg mögül néz rád, pofaszakállam sűrűbb, mint egy kalandregény cselekménye. Fülem megnyúlt, ujjaim vaskosak, de szeretnek lapozni. Mert nálam a könyvek az igazi kincsek!

👤 Ki vagyok én? **AUGUSTUS PEMBERLEY**, az Aranynyúl könyvesbolt (egyik) tulajdonosa

🔍 **4. számú névtelen:** A párizsi internátusban szűrös tekintetem elől még a kulcslyukban bujkáló por-szem sem menekülhet. Különleges képességgel figyelem a növendékeket – megérzem, ha valaki titkot rejteget! Imádom az édességeket, de még jobban szeretem a leveleket. Nem a sajátjaimat persze... Másokét! Elolvasni, elemezni, ízekre szedni őket, mielőtt az ágyukra pottyantom – mit nekem levéltitok?

👤 Ki vagyok én? **SIMPLICIA NŐVÉR**

🔍 **5. számú névtelen:** Magas vagyok, széles vállú, az öltönyöm szabása makulátlan. Az oldalszakállam tekintélyt parancsol, ősz hajamat hátrafésülöm, ahogy illik. A hasam kissé előretüremkedik – mondjuk inkább úgy, hogy rangot visel. A nyakkendőmön van egy kis kávéfolt, de engem ez cseppet sem zavar. Miért is zavarna? Az elegancia nem a foltmentességen múlik!

👤 Ki vagyok én? **HORACE KING**, a Scotland Yard felügyelője

Ruff Orsolya kortárs író, aki számos izgalmas művet alkotott, többek között *A londoni gyémántrablás* című regényt is.

Most ti lesztek az újságírók, hogy még jobban megismerjétek őt és az írásait! Feladatotok:

Készítsetek egy rövid, maximum 3 perces videóinterjút, amelyben egy riporter kérdez, egyiketek az író nevében válaszol, és valaki gondoskodik a felvételtől. A kérdéseitek legyenek érdekesek, kreatívak, és érintsék az író életét, valamint *A londoni gyémántrablás* című könyvet is!

